

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С.А.МАТЮХ

2021р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок навчання і перевірки знань
з питань охорони праці**

I. Загальні положення

1.1. Дане Положення про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці (далі – Положення) розроблено у відповідності з Типовим положенням про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15 і зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 р. за № 231/10511.

1.2. Положення встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників у процесі трудової діяльності, а також студентів, аспірантів під час трудового і професійного навчання.

1.3. Працівники університету при прийнятті на роботу і періодично в процесі роботи, а студенти під час навчально-виховного процесу повинні проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці згідно з вимогами цього Положення, правил надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.4. Навчання з питань охорони праці та відповідна перевірка знань можуть проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних технічних засобів навчання.

1.5. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за тими нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

1.6. Особи, які суміщають професії, проходять навчання, інструктажі і перевірку знань з питань охорони праці як з їхніх основних професій, так і з професій за сумісництвом.

1.7. Перевірка знань з питань охорони праці в університеті здійснюється комісією з перевірки знань з охорони праці (далі – комісія), склад якої затверджується наказом ректора. Головою комісії призначається проректор, до службових обов'язків якого входить організація роботи з охорони праці.

Комісія вважається правомочною, якщо до її складу входить не менше трьох осіб. Усі члени комісії у порядку, встановленому Положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

1.8. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівник протягом одного місяця повинен пройти повторне навчання та повторну перевірку знань.

При незадовільних результатах і повторної перевірки знань питання щодо працевлаштування працівника вирішується згідно з чинним законодавством.

1.9. Відповідальність за організацію і здійснення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці згідно з вимогами цього Положення покладається на керівника закладу, в структурних підрозділах - на керівника структурного підрозділу, а контроль - на службу охорони праці.

II. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

2.1. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників.

2.1.1. Працівники, яких приймають на роботи, що визначені у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005р. № 15 та Переліком робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці та МОЗ України від 23.09.1994 № 263/121, проходять попереднє спеціальне навчання і перевірку знань з питань охорони праці стосовно конкретних робіт, які вони виконуватимуть. Попереднє спеціальне навчання і перевірка знань працівників за його результатами проводяться одноразово до початку самостійної роботи, а також у разі перерви в роботі понад один рік.

Періодичні перевірки знань працівників цієї категорії проводяться в строки, встановлені відповідними міжгалузевими і галузевими нормативними актами, але не рідше одного разу на рік.

2.1.2. В університеті перевірку знань працівників з питань охорони праці, зайнятих на роботах з підвищеною небезпекою, здійснює постійно-діюча комісія, яку очолює один із проректорів університету: проректор з науково – педагогічної роботи, проректор з наукової роботи, проректор з АГР та ВН, начальник штабу цивільного захисту.

До складу комісії входять спеціалісти служби охорони праці, технічних служб, представники органів державного нагляду за охороною праці та профспілок. Комісія вважається право чинною, якщо до її складу входять не менше ніж три особи.

Усі члени комісії у встановленому порядку повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

2.1.3. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці складає комісія з перевірки знань з питань охорони праці та затверджує ректор університету.

III. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб і спеціалістів

3.1. Посадові особи і спеціалісти відповідно Переліку посад посадових осіб, які зобов'язані проходити попередню і періодичну перевірку знань з охорони праці (додаток 4), до початку виконання своїх обов'язків, а також періодично, один раз на три роки, проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

3.2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб і спеціалістів, проводяться суб'єктами господарської діяльності, які отримали в установленому порядку відповідний дозвіл.

3.3. Посадові особи і спеціалісти, які при перевірці знань виявили незадовільні знання повинні протягом одного місяця пройти повторне навчання та повторну перевірку знань з питань охорони праці.

3.4. Позачергове навчання та перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб і спеціалістів проводяться:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативних актів про охорону праці;
- при введенні в експлуатацію нового устаткування або впровадженні нових технологічних процесів;

- *при проведенні працівника на іншу роботу або призначення його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці;*

3.5. Керівник кафедри Безпека життєдіяльності, викладачі навчальних дисциплін "Безпека життєдіяльності", "Основи охорони праці" та "Охорона праці в галузі" проходять навчання та перевірку знань у Національному науково-дослідному інституті охорони праці.

3.6. Керівник університету заступник керівника, на якого покладені обов'язки по організації робіт з охорони праці, спеціалісти служби охорони праці, члени комісії по перевірці знань з безпеки життєдіяльності посадових осіб і спеціалістів проходять у встановленому порядку навчання і перевірку знань з безпеки життєдіяльності для працівників галузі освіти і науки згідно з наказом Міністерства освіти і науки України.

3.7. Інші посадові особи і спеціалісти університету проходять навчання з безпеки життєдіяльності безпосередньо в університеті згідно з тематичним планом і програмою (додаток 5).

IV. Вивчення основ охорони праці в університеті

4.1. Вивчення основ охорони праці в університеті, а саме: предмета "Охорона праці" навчальних дисциплін "Основи охорони праці та "Основи праці в галузі", проводяться за типовими навчальними планами і програмами з цього предмета і навчальних дисциплін, які затверджуються спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки за погодженням із спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці. Окремі питання (розділи) з охорона праці мають передбачатися у навчальних програмах загальнотехнічних і спеціальних дисциплін.

4.2. До початку колективної трудової діяльності (студентські табори праці і відпочинку тощо) студенти вивчають основи законодавства про працю та відповідні нормативні акти про охорону праці в університеті, а за місцем трудової колективної діяльності вони проходять навчання з питань охорони праці згідно з чинним на підприємстві положенням про навчання з питань охорони праці.

V. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

5.1. Інструктажі з питань охорони праці поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

5.2. Вступний інструктаж проводиться:

- *з усіма працівниками, яких приймають на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;*
- *з працівниками інших організацій, які прибули до університету і беруть безпосередню участь у навчально-виховному процесі або виконують інші роботи для університету;*
- *з студентами, які прибули для 'проходження виробничої практики;*
- *усіма студентами, які навчаються в університеті при оформленні або зарахуванні.*

5.3. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- *новоприйнятим (постійно чи тимчасово);*
- *який переводиться з одного виробництва та іншого;*
- *який буде виконувати нову для нього роботу;*
- *з відрядженням працівником, який бере безпосередню участь у виробничому прогресі.*

Первинний інструктаж проводиться з студентами:

- на початку занять у кожній лабораторії, кабінеті, де навчальний процес пов'язаний з небезпечними або шкідливими хімічними, фізичними факторами, перед спортивними змаганнями, вправами на спортивних снарядах, при проведенні заходів за межами території університету;

- перед виконання кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів, тощо;

- на початку вивчення кожного нового предмета (розділу, теми навчального плану (програми))

- із загальних вимог безпеки, пов'язаних з тематикою і особливостями проведення цих занять.

5.4. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці в терміни:

- *на роботах з підвищеною небезпекою – 1 раз на три місяці;*

- *для решти робіт – 1 раз на шість місяців.*

5.5. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- *при введенні в дію нових або переглянутих нормативних актів про охорону праці;*

- *при зміні технологічного процесу заміни або модернізації устаткування приладів та інструментів, сировини, матеріалів, що впливають на стан охорони праці;*

- *при порушеннях працівниками вимог нормативних актів про охорону праці, що можуть призвести або призвели до травми, аварій, пожеж тощо;*

- *при виявленні особами, які здійснюють державний нагляд і контроль за охороною праці, незнання вимог безпеки стосовно робіт, що виконуються працівником;*

- *при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт понад 60 днів;*

- *з студентами в кабінетах, лабораторіях тощо при порушенні ними вимог нормативних актів про охорону праці, що можуть призвести або призвели до травм аварій, пожеж, тощо.*

5.6. Цільовий інструктаж проводиться з працівниками:

- *при виконанні разових робіт, не передбачених трудовою угодою;*

- *при ліквідації аварії, стихійного лиха;*

- *при проведенні робіт, на які оформляються наряд-допуск, розпорядження або інші документи;*

- *з студентами в разі організації масових заходів (екскурсії, походи, спортивні заходи тощо).*

5.7. Порядок проведення інструктажів для працівників:

5.7.1. Вступний інструктаж проводиться працівником служби охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано. Програма та тривалість інструктажу затверджується ректором університету. Перелік питань для складання програми вступного інструктажу додається (додаток 6).

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу, який зберігається в службі охорони праці, а також документі про прийняття працівника на роботу. Форма журналу приведена у (додатку 2) до Положення про організацію охорони праці.

5.7.2. Первинний інструктаж проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт, а також з урахуванням вимог орієнтованого переліку питань первинного інструктажу (додаток 7).

5.7.3. Повторний інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

5.7.4. Позаплановий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що причинили потребу його проведення.

5.7.5. Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників, обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що ними виконуються.

5.7.6. Інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного відділу, дільниці тощо).

5.7.7. Інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після проведення інструктажів для працівника протягом 10 днів додатково проводиться інструктаж і повторна перевірка знань. При незадовільних результатах і повторної перевірки знань питання щодо працевлаштування працівника вирішується згідно з чинним законодавством.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

5.7.8. Працівники, які суміщають професії проходять інструктаж як із їх основних професій, так і з професій за сумісництвом.

5.7.9. Про проведення інструктажів та допуск до роботи особою, якою проводився інструктаж, вноситься запис до журналу реєстрації інструктажів з охорони праці (додаток 1 до Положення про охорону праці).

Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, журнали прошнуровані і скріплені печаткою.

5.7.10. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від первинного, повторного та позапланового інструктажів (додаток 8).

5.8. Порядок проведення інструктажів для студентів.

5.8.1. Вступний інструктаж проводиться на початку занять по факультетах особою, на яку розпорядженням декана факультету покладено ці обов'язки.

Програма вступного інструктажу розробляється особою відповідальною за його проведення згідно з орієнтованим переліком питань інструктажу (додаток 9).

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі обліку навчальних занять.

5.8.2. Первинний інструктаж проводиться з групою студентів. Тематика інструктажу та порядок його проведення визначаються відповідними інструкціями по охороні праці при проведенні лабораторних робіт, виробничої практики тощо.

5.8.3. Позаплановий інструктаж проводиться при виявленні порушень вимог безпеки студентами під час навчально-виховного процесу, при зміні умов виконання лабораторних робіт, інших видів занять, передбачених навчальними плакатами.

5.8.4. Цільовий інструктаж з питань охорони праці проводять з групою студентів. Обсяг і зміст інструктажу визначаються залежно від виду заходів.

5.8.5. Первинний, позаплановий, цільовий інструктажі, для студентів проводять викладачі, завідувачі лабораторіями, майстри виробничого навчання за відповідними інструкціями.

5.8.6. Відмітка про проведення інструктажів (додаток 1) до Положення про охорону праці.

VI. Стажування (дублювання) та допуск працівників до роботи

6.1. Новоприйняті в університет працівники після первинного інструктажу на робочому місці проходять стажування або дублювання.

6.2. Допуск до стажування (дублювання) оформлюється розпорядженням по структурному підрозділу, в якому визначаються тривалість стажування (дублювання) та вказується прізвище працівника, відповідального за стажування (дублювання).

6.3. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання) згідно з додатком 10.

6.4. Після закінчення стажування (дублювання) та при задовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці розпорядженням керівника структурного підрозділу працівник допускається до самостійної роботи.

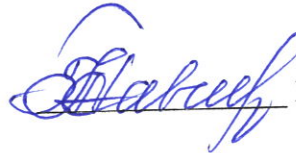
Начальник відділу
охорони праці

Микола БАСЬКОВ

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу кадрів

Інна МАРТИНЮК

Додаток 1
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет

Протокол № _____
засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці
« _____ » _____ р.

Комісія у складі

голови _____

(прізвище, ініціали, посада)

члени комісії _____

(прізвище, ініціали, посада)

_____ (прізвище, ініціали, посада)

створена на підставі наказу від « _____ » _____ р. № _____

перевірила знання

_____ (найменування нормативних актів про охорону праці, за якими

_____ проводилась перевірка)

Дата	Прізвище, ім'я та по батькові працівника	Посада, професія	Група електробезпеки	Кафедра, лабораторія, відділ, дільниця	Знає, не знає	Примітка

Голова комісії

_____ (підпис)

Члени комісії

_____ (підпис)

Додаток 2
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

Підприємство _____

Посвідчення № _____

Видано _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Посада (фах) _____

Місце роботи _____

В тому, що він (вона) показав необхідні знання

_____ (найменування нормативних актів про охорону праці, за якими

_____ проводилась перевірка)

ПІДСТАВА: протокол № _____ від « _____ » _____ р.

М. П.

Голова комісії

_____ (підпис)

ВІДОМОСТІ ПРО ПОВТОРНУ ПЕРЕВІРКУ ЗНАНЬ

Посада (фах) _____

показав необхідні знання _____
(найменування нормативних актів

_____ про охорону праці, за якими проводилась перевірка)

ПІДСТАВА: протокол № _____ від « _____ » _____ р.

М. П.

Голова комісії

_____ (підпис)

Додаток 3
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Перелік робіт
з підвищеною небезпекою**

1. Електрозварювальні, газополум'яні, наплавочні та паяльні роботи.
2. Роботи на кабельних лініях і діючих електроустановках.
3. Роботи з застосуванням ручних електро- і пневмомашин та інструментів.
4. Транспортування, зберігання, експлуатація балонів, контейнерів, інших ємностей із стисненим, зрідженим, отруйним, вибухонебезпечним та інертним газами.
5. Роботи з профілактики і технічного обслуговування газового господарства.
6. Роботи з використанням інертних газів.
7. Нанесення лако-фарбувальних покриття, ґрунтовок та шпаклівок на основі нітрофарб, полімерних композицій.
8. Роботи по ремонту, фарбуванні, очистці від снігу і пилу дахів будівель при відсутності огорож.
9. Вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою машин і механізмів.
10. Монтаж, наладка, технічне обслуговування, експлуатація, ремонт і демонтаж вантажопідіймальних машин і механізмів, ліфтів, технологічного і верстатного обладнання, електроустановок та ліній електропередач.
11. Монтаж, демонтаж і накачування шин автотранспортних засобів.
12. Роботи на копіювальних і розмножувальних машинах.
13. Обслуговування верстатів по обробці деревини і металів.
14. Охорона колективної власності, об'єктів.
15. Експлуатація транспортних засобів.

Додаток 4
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Перелік
посад, посадових осіб, які зобов'язані
проходити попередню і періодичну перевірку
знань з питань охорони праці**

1. Особа, відповідальна за технічний стан і безпечну експлуатацію електрогосподарства університету.
2. Особи, відповідальні за справний технічний стан систем газопостачання, безпечну експлуатацію.
3. Особи, відповідальні за безпечну експлуатацію вантажопідйомних машин і механізмів, ліфтів, посудин, що працюють під тиском.
4. Особи, відповідальні за технічний стан вентиляційних та димових каналів, герметизацію вводів на об'єктах університету.
5. Особи, відповідальні за технічний стан та випуск транспортних засобів на лінію.

Додаток 5
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Тематичний план і програма навчання
з питань охорони праці посадових осіб і спеціалістів**

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Законодавство України про охорону праці. Основні положення Закону України "Про охорону праці".

Тема 2. Законодавство України про працю.

Тема 3. Психологія безпеки праці, організація роботи з охорони праці.

Тема 4. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист.

Тема 5. Пожежна безпека.

Тема 6. Електробезпека.

Тема 7. Гігієна праці і виробнича санітарія. Медичні огляди.

Теми 8. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Тема 9. Організаційно-технічні заходи щодо профілактики, попередження, локалізації та ліквідації наслідків техногенних аварій і катастроф.

ПРОГРАМА

Тема 1. Законодавство про охорону праці. Основні положення Закону "Про охорону праці".

Поняття охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці. Закон "Про охорону праці". Закони "Про охорону здоров'я", "Про пожежну безпеку", "Про використання ядерної енергії та радіаційний захист". Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Права працівників на охорону праці під час роботи, на пільги і компенсації, за важкі та шкідливі умови праці. Положення про навчання і перевірку знань працівників з питань охорони праці. Основні вимоги положення про розслідування та обмін нещасний випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, типові положення про комісію з питань охорони праці, державні міжгалузеві і галузеві нормативні акти про охорону праці. Інструкції та інших нормативні акти, що діють в межах закладу, основні вимоги до них і порядок їх розроблення.

Громадський контроль та уповноваження трудових колективів з питань охорони праці.

Відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці.

Тема 2. Законодавство про працю.

Закон "Про колективні договори", розробка, укладання та використання колективного договору (угоди).

Основні положення законодавства про працю. Праця жінок, інвалідів, молоді. Медичні огляди. Індивідуальні трудові спори, порядок і строки розглядів трудових спорів.

Відповідальність за порушення законодавства про працю.

Тема 3. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу.

Охорона праці як об'єкт управління. Система управління охороною праці. Ціль і завдання управління.

Аналіз та прогнозування стану охорони праці, травматизму, професійних та загальних захворювань на виробництві.

Організація роботи з охорони праці.

Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань в системі управління охороною праці.

Вимоги нормативних актів про охорону праці, що безпеки виробничих процесів, обладнання, будівель і споруд.

Перелік робіт з підвищеної небезпекою та робіт для яких є потреба у професійному доборі, організація безпеки праці на таких роботах згідно з нормами та правилами.

Засоби колективного захисту, прилади контролю безпечних умов праці. Світова та звукова сигналізація, знаки безпеки.

Плани евакуації з приміщень у випадку аварій.

Тема 4. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист.

Теоретичні основи механізму горіння та вибух. Особливості горіння та вибух, особливості горіння та вибуху в апаратурі, об'ємі виробничого приміщення, неорганізованих газових викидів в незамкнутому просторі.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; фактори, що характеризують небезпеку вибуху.

Основні напрямки в удосконаленні технологічних процесів, розробці сучасного обладнання, засобів контролю управління і проти аварійного захисту, підвищення якості сировини, матеріалів та обладнання.

Вимоги щодо професійного відбору на навчання персоналу для виробництв підвищеної вибухонебезпеки.

Тема 5. Пожежна безпека.

Закон "Про пожежну безпеку", стандарти, будівельні норми та правила. Правила пожежної безпеки та інше.

Основні причини пожеж. Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватись перед початком роботи, під час роботи і після її закінчення.

Основні вимоги пожежної безпеки при експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, при проведенні електрогазозварювальних та інших пожежонебезпечних робіт.

Вимоги пожежної безпеки для різних категорій приміщень.

Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю і обладнання для пожежегасіння.

Гасіння пожежі наявними на об'єкті засобами пожежегасіння, порядок включення стаціонарних установок, евакуація людей і матеріальних цінностей. Розробка заходів щодо запобігання пожежам.

Тема 7. Гігієна праці і виробнича санітарія. Медичні огляди.

Поняття гігієни праці та виробничої санітарії, нормативні акти.

Критерії оцінки умов праці на виробництві, контроль за факторами виробничого середовища і трудового процесу.

Засоби індивідуального і колективного захисту працюючих.

Основні шкідливі виробничі фактори, джерела їх утворення, класифікація, можливий вплив на працівників.

Особливості гігієни праці при використанні жіночої праці та праці неповнолітніх.

Санітарно-побутове забезпечення працівників. Основні нормативні документи. Медичні огляди. Нормативні акти, що до їх організації та проведення. Види профзахворювань, реєстрація та облік.

Основні вимоги до складання санітарно-гігієнічних характеристики умов праці.

Тема 8. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Стислі основи анатомії і фізіології людини. Основні принципи надання першої допомоги.

Перша допомога при кровотечі.

Прийоми реанімації. Правила надання першої допомоги потерпілим. Від ураження електричним струмом. Перша допомога при ударах, пораненнях, переломах, опіках. Перша допомога при укусах змій та отруйних комах, при обмороженні та замерзанні, отруєннях.

Медична аптека, її склад, правила використання медикаментів.

Тема 9. Організаційно-технічні заходи щодо профілактики, попередження, локалізації та ліквідації наслідків техногенних аварій і катастроф.

Великі виробничі аварії, їх типи причини та наслідки. Вплив техногенних факторів на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей.

Класифікація виробничих небезпечних факторів.

Організація аварійних служб та формування планів їх роботи. Проведення штабних навчань по реалізації планів ліквідації і аварій.

Система попередження великих аварій та техногенних катастроф. Запобігання надзвичайним ситуаціям.

Створення та організація роботи групи експертів на підприємстві. Складання конкретних списків небезпечних виробничих факторів.

Додаток 6
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

Орієнтований перелік питань вступного інструктажу для працівників

1. Загальні відомості про заклад, характерні особливості.
2. Загальні правила поведінки на території університету. Розташування корпусів, служб допоміжних приміщень.
3. Основні положення Закону "Про охорону праці", Кодексу законів про працю України.
4. Правила внутрішнього трудового розпорядку, відповідальність за порушення цих правил.
5. Система управління охороною праці, навчання з питань охорони праці.
6. Основні небезпечні та шкідливі фактори, які характерні для цього виробництва. Порядок і видача засобів індивідуального захисту.
7. Основні вимоги виробничої санітарії та особистої гігієни.
8. Вимоги електробезпеки.
9. Пожежна безпека. Протипожежний режим.
10. Перша медична допомога потерпілим. Дії працівників при виникненні нещасного випадку, аварій.

Додаток 7
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Орієнтований перелік питань
первинного інструктажу на робочому місці**

1. Загальні відомості про технологічний процес та обладнання на робочому місці. Основні небезпечні і шкідливі фактори, що виникають при цьому технологічному процесі.
2. Безпечна організація робіт та утримання робочого місця.
3. Вимоги запобігання електротравматизму.
4. Порядок підготовки до праці.
5. Безпечні прийоми та методи роботи, дії при виникненні небезпечної ситуації.
6. Засоби індивідуального захисту на робочому місці та правила їх використання.
7. Вимоги безпеки при вантажно-розвантажувальних роботах та транспортування вантажу.
8. Характерні випадки виробничого травматизму.
9. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.
10. Способи застосування існуючих на ділянці засобів пожежегасіння, місця їх розташування.
11. Подання долікарської допомоги потерпілим.
12. Вимоги безпеки при закінченні роботи.

Додаток 8
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**ПЕРЕЛІК
професій та посад працівників,
які звільняються від первинного, повторного
та позапланового інструктажів**

1. Керівник університету, проректора та їх заступники, декани факультетів та їх заступники, дирекція студентського містечка.
2. Завідувачі кафедрами, професора, доценти, викладачі, керівники та спеціалісти структурних підрозділів, майстри виробничого навчання, якщо їх робота не пов'язана з обслуговуванням обладнання, використанням інструменту, збереженням сировини, матеріалів тощо.
3. Коменданти, завідувачі гуртожитками.

Додаток 9
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Орієнтований перелік питань
вступного інструктажу для студентів**

1. Загальні відомості про університет, традиції.
2. Загальні правила поведінки на території університету та в його приміщеннях.
Розташування корпусів, служб допоміжних приміщень.
3. Основні положення Закону "Про охорону праці", "Про освіту".
4. Правила внутрішнього розпорядку учасників навчального процесу та правила внутрішнього розпорядку проживання у студентських гуртожитках, відповідальність за порушення цих правил.
5. Основні вимоги санітарії та особистості гігієни.
6. Вимоги запобігання електротравматизму.
7. Пожежна безпека. Протипожежний режим. Дії навчального процесу при виникненні пожежі.
8. Правила поведінки студентів під час проведення дискотек, спортивних змагань, туристичних походів, екскурсій тощо.

Додаток 10
до Положення про навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці

**Перелік
посад і професій працівників,
які повинні проходити стажування (дублювання)**

1. Слюсар-електромонтер.
2. Газозварювальник.
3. Електрозварювальник.
4. Слюсар по газових плитах.
5. Слюсар з обслуговування електро- та -газових плит.
6. Водії всіх категорій.
7. Водій автотранспорту.
8. Машиніст екскаватора.